

Väitelleiden työterveyslääkäreiden alla oleva lista täydentää Työterveyslääkärilehdessä 4/2011 julkaistua artikkelia (myös alla) Työterveyslääkäri väittelee. Jos huomaat listassa puutteita, virheitä, haluat lisätä tai poistaa nimen tai kysyä jotain listaan liittyvää, ota yhteys jarmo.k.heikkinen(at)uef.fi.

VÄITELLEET TYÖTERVEYSLÄÄKÄRIT

Lääkärit Suomessa 2010 –tilaston mukaan 10 % työterveyshuollon erikoislääkäreistä on väitelleitä. Tiedot perustuvat siis Lääkäriliiton tekemään uudentyyppiseen tilastoon, jonka teossa hyödynnettiin mm. Tilastokeskuksen, Kelan ja THL:n tuottamia tietoja. Lista ei kuitenkaan ole täysin kattava. Erikoislääkäreiden määrällä mitattuna työterveyshuolto on neljänneksi suurin erikoisala 49 erikoisalan joukossa, väitelleiden määrän perusteella alamme on toiseksi pienin. Kaikkien erikoisalojen väitelleiden määrän keskiarvo on 29 %. Erikoisaloista ”väitellein” on kliininen farmakologia ja lääkehoito, jonka erikoislääkäreistä peräti 97 % on tohtoreita, yleislääketiede pienin, 6 % väitelleitä.

Tämä artikkeli lienee ensimmäinen yritys koota maamme väitelleiden työterveyslääkäreiden lista. Väitöskirjat ilmestyvät eri julkaisusarjoissa ja eri laitoksilla ja yliopistoissa eikä niitä luokitella tekijän ammatin tai väitöskirjan aiheen mukaan niin, että tietojen yhdistäminen onnistuisi. Lääkäriliitosta saadun väitelleiden nimilistan (”Työikäiset erikoislääkärit viimeksi suoritetun oikeuden mukaan 1.1.2011, väitelleet”) saannin jälkeen oli siis aika kääriä hihat ja ryhtyä töihin: väitöskirjojen nimien löytämisen apuna käytin hakuja eri tietokannoista (Medic, Linda, Helka ja Google Scholar) sekä henkilöiden tunnistamiseksi mm. Lääkimatrikkeliä. Myös sähköposti ja puhelin auttoivat!

Liitosta saatu nimilista sisältää myös selkeitä nimipuutteita. Esim. Kuopiossa väitelleitä työterveyslääkäreitä tiedetään olevan kahdeksan henkilöä, liiton listalla heistä oli mainittu kuusi. Vastaava suhde oli myös esim. Oulun yliopiston osalta. Lista ei siis ole mitenkään absoluuttinen eikä täysin kattava. Se voi olla myös hieman ”harhaanjohtava” esim. väitelleen sukunimen muutoksen myötä. Mikäli lukija huomaa listassa puutteita tai vääriä tietoja, kirjoittaja pahoittelee ja toivoo sähköpostitse asian oikaisua!

Tässä luetelluista väitöskirjoista 17 väitöstä on 1970-luvulta, 24 väitöstä 1980-luvulta, 37 väitöstä 1990-luvulta, 36 väitöstä 2000-luvulta. 2010-luvulta oli tiedossa vain 3 väitöstä tilaston tekohetkellä.

Historiallista perspektiiviä antanee alaamme koskevan viiden ensimmäisen väitöskirjan luettelo, joka löytyy Työterveyslaitoksen historiikista (Leo Noro: Työterveyslaitos, tausta ja kehitys, 1978):

1. Bodén, Alexander Ernst: Om bly-sjukdom i allmänhet och särskildt om bly-colik (1846).
2. Tigerstedt, Theodor Albert: Om Periostitis maxillaris hos arbetare i fosfor-tändstickfabriker (1856).
3. Procopé Axel Fr: Om bly och dess föreningar i sanitärt hänseende (1864).
4. Salingre, Richard Waldemar: Om akut fosforförgiftning (1867).
5. Holm, Karl Emil: Om koloxidförgiftning (1872).

Kun nykyajan väitösten aiheita katsoo, ovat ne hyvinkin monipuolisia eli asiantuntemusta löytyy monelta alalta. Toisaalta yllättävänkin paljon ne myös ohittavat työterveyshuollon ja työlääketiteen aiheet, ainakin kirjojen nimien perusteella. Paljon on siis vielä tutkittavaa! Toisaalta väitösaiteiden kirjo kuvastaa niitä mahdollisuuksia, mitä kaikkea on työterveyslääkärinkin mahdollista tutkia.

Olisi mielenkiintoista selvittää väitöskirjoja laajemminkin, esim. luokitella väitöskirjat eri aikakausina. Ovatko väitöskirjojen aiheet selvästi muuttuneet esim. aiempaa psykososiaalisempaan suuntaan?

Mikä on väitöskirjojen vaikuttavuus ja sovellettavuus käytäntöön, niiden yliopistoittainen jakauma siihen vaikuttavine tekijöineen jne.?

Työterveyslääkäreiden tekemiä väitöskirjoja löytyi yllä kuvatulla tavalla yli 120 kappaletta. Lääkäriliitosta ja yleisistä tietokannoista löydetty tiedot muodostavat sen rungon, paikallis-tuntemuksen ym. perusteella siihen on lisätty muutamien muidenkin työterveyshuollossa toimivien ja väitelleiden lääkäreiden nimiä kirjoineen. Toivottavasti saamme ja voimme jatkossa liittää listaan uusien työterveyslääkäreiden ja kenties työterveyshuollon aiheista väitelleiden ei-lääkäreiden väitöskirjojen ja niiden tekijöiden nimiä – ja mahdollisimman monta tietysti!

VÄITÖSKIRJAT (sisältää niin erikoistuneet kuin erikoistumattomat työterveyslääkärit, kts. loppu)

Ahto, Merja: Sepelvaltimotauti ja elämänlaatu iäkkäillä: sepelvaltimotaudin vallitsevuus, ilmenemismuodot ja yhteydet fyysiseen, psyykkiseen, kognitiiviseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn (1999).

Ailus, Kirsi: Immunoglobulins and autoantibodies in pregnancy and pregnancy related disorders (1997).

Akaan-Penttilä, Eero: Middle ear mucosa in newborn infants: a topographical and microanatomical study (1980).

Ala-Mursula, Leena: Employee worktime: control and health (2006).

Anthoni, Sari: Cow's milk related gastrointestinal symptoms in adults (2009).

Antti-Poika, Mari: Prognosis of patients with diagnosed chronic organic solvent intoxication (1983).

Arimaa-Elo, Kristiina: Determination of physical and psychosocial factors in prevention of low back disorders in industry (1994).

Arkko, Pertti: Syövän kansanlääkinnän menetelmät Pohjois-Suomessa (1986).

Aro, Timo: Incidence, secular trends and risk indicators of reduction limb defects (1984).

Arola, Heikki: Laboratory diagnosis of hypolactasia by the lactose tolerance test: A simplified procedure based on the detection of galactose in urine by test strips (1988).

Asikainen, Tuula-Maria: Exercise for health for early postmenopausal women: in search of the minimum effective dose among continuous and fractionated walking programs (2006).

Augustin, Merja: Cytotoxic lymphocytes in children's cow's milk sensitive enteropathy of delayed type (2005).

Duque, Luciana: Mental health of expatriates in Finnish enterprises in Brazil (2009).

Eerikäinen, Johanna: Activator protein -2 in breast cancer: relation to cell growth, differentiation and cell-matrix interactions (2004).

Idänpään-Heikkilä, Ilona: The class 1 outer membrane protein of Neisseria meningitidis: potential vaccine candidate and target for protective antibodies (1996).

Forsman-Grönholm, Lisbeth: Membrane antigens of apocrine differentiation on normal and malignant epithelial cells (1987).

Fredriksson, Hans: Suunnattujen terveystarkastusten merkitys työterveyshuollossa (1986).

Grenquist-Nordén, Brita: Respiratory effects of industrial chlorine and chlorine dioxide exposure (1983).

Guo, Johannes: Finnish national job-exposure matrix (FINJEM) in register-based cancer research (2005).

Hakkola, Matti: Neuropsychological symptoms among tanker drivers exposed to gasoline (1997).

Hannu, Timo: Reactive arthritis: aspects of aetiology, arthritogenicity, occurrence, clinical picture, antimicrobial treatment, and prognosis (2002).

Harju, Simo: Sairaanhoidon porrastus (1993).

Hartiala, Jaakko: Studies on pulmonary testosterone metabolism (1976).

Hassi, Juhani: The brown adipose tissue in man : structural and functional aspects in relation to age (1977).

Hedenborg, Mikael: Asbestos and mineral particle-induced production of reactive oxygen metabolites by human polymorphonuclear leukocytes (1990).

Heikkilä, Jorma: Urinary estetrol and estriol in normal and complicated pregnancies (1972).

Heinonen-Guzejev, Marja: Noise sensitivity – medical, psychological and genetic aspects (2008).

Heloma, Antero: Impact and implementation of the Finnish Tobacco Act in workplaces (2003).

Himanen, Pertti: Tutkimus foolihapon kinetiikasta ja kuljetuksesta kanin elimistössä (1977).

Hinkka, Katariina: Lyhytjaksoisen kuntoutuskurssin vaikuttavuus niskaoireisilla toimistotyötä tekeillä naisilla (1998).

Husman, Kaj: Pitkäaikaisen orgaanisen liuotinainealtistuksen vaikutus ruiskumaalareiden terveyteen (1980).

Huuskonen, Matti: Asbestosis in Finland: clinical and immunological findings and mortality among asbestosis patients (1979).

Huvinen, Markku: Exposure to chromium and its long-term health effects in stainless steel production (2002).

Häkkinen, Ilona: Byssinoosi Suomen puuvillateollisuudessa (1975).

Hämäläinen, Olavi: Fighter pilot's neck pain (1993).

Härkönen, Hannu: Oireet, psyykkiset suoritukset ja neurofysiologiset löydökset styreenin altistumisvastesuhteen kuvaajina (1978).

Jalava, Merja: Childhood-onset epilepsy: long-term medical and social outcome (1997).

Jousimaa, Jukkapekka: The clinical use of computerised primary care guidelines (2001).

Jäppinen, Paavo: Exposure to sulphur compounds, cancer incidence and mortality in the Finnish pulp and paper industry (1987).

Järvinen, Maarit: Differentiation inducers modify the phenotype of erythroleukemia cell lines (1993).

Järvinen, Pekka: Triethylamine exposure in foundries-blurred vision, headache and blood pressure among the workers (1999).

Järvinen, Petri: Tupakoinnin lopettaminen - liittymäkohtia ja seurauksia: kolmen vuoden seurantatutkimus (1993).

Järvisalo, Jorma: Action of propranolol on mitochondrial ion permeabilities (1975).

Kaleva, Marko: Congenital cryptorchidism: prevalence, endocrinology and treatment (2004).

Karpansalo, Minna: Predictors of early retirement: a population-based study in men from eastern Finland (2006).

Kaukiainen, Ari: Health effects of occupational exposure to organic solvents and paint compounds (2005).

Keski-Rahkonen, Anna: Genetic and environmental influences on body image, disordered eating, and intentional weight loss (2004).

Kilpikari, Iiro: Estimation on exposure, incidence of cancer, and mortality in the rubber industry (1982).

Kinnunen, Tuija: Keuhkohtaumataudin sairaalahoito Suomessa: hoitoajan pituus ja sen yhteys ennusteeseen (2007).

Kivi, Pertti: Käden ja kyynärvarren rasisairaudet (1986).

Komulainen, Silja: Effect of antihypertensive drugs on blood pressure during exposure to cold: experimental study in normotensive and hypertensive subjects (2007).

Korpela, Marja: An experimental study on the mechanism of the anesthetic effect of organic solvents studied with different cell membrane preparations (1988).

Koskikare, Kari: Absorbable self-reinforced poly-L-lactide plates in the fixation of osteotomies of the distal femur with special reference to the site of implantation: an experimental study (1998).

Koskinen, Heikki: Clinical picture, serum angiotensin-converting enzyme, lysosomal enzymes and hla antigens in patients with silicosis (1985).

Kosunen, Kari: Plasma renin activity, immunoreactive angiotensin II, and aldosterone after various short-term stresses in healthy, young male adults (1977).

Kotiniemi, Leena: Day-case anaesthesia in children: a follow-up of behavioural changes and postoperative symptoms (1997).

Kujala, Veikko: Latex gloves - protection or health risk to health care workers (1998).

Kuronen, Pentti: Military aviation noise: noise-induced hearing impairment and noise protection (2004).

Kurppa, Kari: Toxicological studies of carbon monoxide and dichloromethane in the rat (1981).

Laakkonen, Aarne: Occupational exposure to organic dusts and cancer among Finnish workers: special emphasis on the food industry and agriculture (2008).
Laitinen, Sari: Prostate cancer: from molecular genetics to prognostic markers (2008).
Lamminpää, Anne: Poisonings treated in Finnish hospitals, with special reference to alcohol intoxications among children and to pesticide poisonings (1993).
Lehmuskallio, Eero: Cold protecting emollients and frostbite (2001).
Lehtomäki, Kyösti: Rapid etiological diagnosis of pneumonia in young men (1988).
Leino, Timo: Epidemiology of skin and respiratory diseases among hairdressers (2001).
Leino, Tuomo: Neuroendocrine responses to psychological workload of military flying (1999).
Liira, Juha: Studies on the toxicokinetics of methyl ethyl ketone (1989).
Lohi, Sini: Prevalence and prognosis of coeliac disease: a special focus on undetected condition (2010).
Louhi, Katri: Recurrent therapy with antibiotics in infancy: prospective long-term follow-up (2004).
Luhtala, Marko: Avian CD4, CD8alphaalpha and CD8alphabeta T cell co-receptor molecules (1997).
Lähteenmäki, Pertti: Contraceptive action of a synthetic progestin, ST-1435 (1986).

Manninen, Pirjo: Risk factors of musculoskeletal disorders and work disability among Finnish farmers (1996).
Martimo Kari-Pekka: Musculoskeletal disorders, disability and work (2010).
Mattila, Riikka: Effectiveness of a multidisciplinary lifestyle intervention on hypertension, cardiovascular risk factors and musculoskeletal symptoms (2009).
Metsälä, Taina: Control of heart rate variability in ovine and human fetuses studied by power spectral analysis (1995).
Moisala, Anna-Stiina: Arthroscopic anterior cruciate ligament reconstruction with a hamstring autograft: reconstruction technique, graft placement and muscle performance (2008).
Montonen, Outi: The positional cloning and expression studies of the anhidrotic ectodermal dysplasia gene (1998).
Mukala, Kristiina: Personal exposure to nitrogen dioxide and health effects among preschool children (1999).
Mustonen, Tapio: Nerve and muscle biopsy findings in workers with long-term occupational exposure to hydrocarbon solvents: A histopathological study with clinical correlations (1987).
Mäenpää, Eliisa: Sairaalalääkärin jaksaminen työterveyshuollon näkökulmasta (2000).
Mäkitalo, Jorma: Work-related well-being in the transformation of nursing home work (2005).
Mölsä, Jouko: Jääkiekkovammat: epidemiologinen tutkimus jääkiekkovammoista Suomessa (2004).

Nikkari, Seppo: Use of PCR in studies on microbial involvement in arthritis (1994).
Nokso-Koivisto, Pekka: Potilas ja kaksi hahmoa työkyvynarvioinnissa ja kuntoutussuunnitelmassa: semioottinen tulkinta lääkärinlausunnosta (2001).
Näppi, Satu: Cardiac function in primary and secondary hyperparathyroidism (2001).

Oksa, Panu: Asbestosis, its detection, and predictors of progression and cancer (1998).
Oksanen, Tuula: Workplace social capital and employee health (2009).
Olkkonen, Seppo: Bicycle injuries: incidence, risk factors and consequences (1993).

Palve, Martti: Alkaliresistenz: Vergleich der Methode nach Burckhardt mit der Galvanopenetrationsmethode nach Szadurski / [Hrsg.] Aus der Städtischen Poliklinik für Haut- und Geschlechtskrankheiten in Zürich. (1970).
Pekki, Anu: Association of chicken progesterone receptor and heat shock protein 90 (1996).
Penttinen, Jyrki: Back pain and sciatica in Finnish farmers (1987).
Pietarinen, Ilmo: Smooth muscle antibodies in normal and complicated pregnancies (1992).
Piikivi, Leena: Health effects of low level, long-term exposure to mercury (Hg0) vapour (1989).
Pirinen, Markku: Kodin ergonomian merkitys ikääntyneiden kaatumisissa: ergonomisen systeemimallin kehittäminen (2003).
Pitkänen, Jukka: Characterisation of the autoimmune regulator (AIRE) protein: autoimmunity on a molecular level (2005).
Poppius, Esko: The sense of coherence and health : the effects of the sense of coherence on risk of coronary

heart disease, cancer, injuries and all-cause mortality (2007).

Putus, Tuula: Hengitystiesairaudet ja -oireet neljällä Etelä-Suomen teollisuuspaikkakunnalla: yhteys altistumiseen ilman saasteille (1995).

Pynnönen, Seppo: Studies on the determination and the clinical pharmacokinetics of carbamazepine and carbamazepine-10,11-epoxide in epileptic patients, alcoholics and controls (1979).

Rahinanti, Pirkko: Psykkiset tekijät fibromyalgiassa (1998).

Rantanen, Jorma: Radiation injury of connective tissue : a biochemical investigation with experimental granuloma (1973).

Rantonen, Jarmo: Secondary prevention of low back pain in occupational health services : long-term effectiveness and cost-effectiveness of early interventions (2019).

Rehu, Mari: Puerperaali-infektiot. Prospektiivinen tutkimus puerperaali-infektioiden riskitekijöistä ja antibioottiprofylaksista keisarileikkausten yhteydessä (1981).

Reijula, Kari: Extrinsic allergic bronchiolo-alveolitis : Clinical, histopathological, ultrastructural, immunohistochemical and microbiological studies (1985).

Reinikainen, Leena: Indoor air humidification, sick building syndrome symptoms, and perceived indoor air quality in the office environment (2002).

Riihimäki, Vesa: Studies on the pharmacokinetics of m-xylene in man (1979).

Riikonen, Arvo: Kokonaan korvattavia lääkkeitä koskevien lääkärintodistusten tarkoituksenmukaisuudesta (1972).

Rintala, Pirjo: Physical activity and the risk of breast cancer (2003).

Ristola, Pentti: Suomalaisten EKG ja sydäntautikuoleman vaara (1983).

Romo, Matti: Factors related to sudden death in acute ischaemic heart disease: a community study in Helsinki (1972).

Roto, Pekka: Asthma, symptoms of chronic bronchitis and ventilatory capacity among cobalt and zinc production workers (1980).

Ryynänen, Katja: Constructing physician's professional identity - explorations of students' critical experiences in medical education (2001).

Räsänen, Kirsi: Interpersonal conflicts at work: impact on health behavior, psychiatric morbidity and work disability (1996).

Räsänen, Kimmo: Illness-related care within occupational health services: relationship with general primary care, work-related illness and workplace health promotion in Finland (1998).

Sahi, Timo: The inheritance of selective adult-type lactose malabsorption (1974).

Salaspuro, Aarno: Alkoholiiin liittynyt terveystalvokäyttö Suomessa vuonna 1972 (1978).

Salomäki, Pirjo: Free sialic acid storage diseases; same gene - different mutations (2001).

Sauni, Riitta: Neuropeptides in the human and rat sympathetic ganglia: an immunocytochemical study (1989).

Savolainen, Aslak: Cardiovascular manifestations in Marfan syndrome (2000).

Savolainen, Annikki: Koulu työpaikkana: työolojen itsearviointi ja kehittämistarpeet oppilaiden ja henkilöstön näkökulmasta (2001).

Savonius, Bernt: Allergia Kanadassa ja Suomessa: Allergian esiintyvyys suomalais-kanadalaisilla siirtolaisilla ja heidän suomalaisilla sukulaisillaan (1993).

Servo, Carita: Polyols in human cerebrospinal fluid, plasma, red cells and urine (1977).

Seuri, Markku: Yersinia and toxoplasma antibodies and risk of appendectomy in occupations entailing contact with pigs (1992).

Siitonen, Simo: Effects of In-flight Gz Acceleration on Military Aviators Using Modern Anti-G Garments (2000).

Siira, Marja: Physical working capacity at school age, in leg and arm exercise (1984).

Siivola, Sari: Neck and shoulder pain in a young population: prevalence and etiological factors (2003). **Sinokki,**

Marjo: Social factors at work and the health of employees (2011).

Sirviö, Marja-Leena: Endothelin-1: cardiopulmonal expression, metabolism and regulation of atrial natriuretic peptide release (1997).

Soininen, Heikki: Työterveyshuollon järjestämisen liikuntaohjelman toteutettavuus ja vaikutukset ikääntyvien

poliisien terveyteen, fyysiseen toimintakykyyn ja työkykyyn (1995).

Stengård, Jari: Glucose and xenobiotic metabolism in normal and altered liver (1987).

Suoyrjö, Heikki: Kelan järjestämän kuntoutuksen kohdentuminen ja vaikutukset työkykyyn kunnallisilla työpaikoilla (2010).

Sörensen, Lars: Work ability and health-related quality of life in middle-aged men: the role of physical activity and fitness (2008).

Tahvanainen, Pia: Molecular and clinical genetics of the human Y chromosome: mapping of three genes (1995).

Taskinen, Helena: Occupational risks of spontaneous abortion and congenital malformation (1990).

Taskinen, Taina: Moisture and mold problems in school buildings: a clinical study on the health effects in schoolchildren (2001).

Taube, Taina: Tumor invasion to bone: histomorphometric analysis of the bone disease induced by myelomatosis, breast cancer and prostate cancer (1994).

Tikkanen, Jorma: Synnynnäisten sydänvikojen riskitekijät (1986).

Tola, Sakari: Synnynnäisten sydänvikojen riskitekijät (1973).

Töyry, Saara: Burnout and self-reported health among Finnish physicians (2005).

Uitti, Jukka: Turkistarhaajien ja turkisompelijoiden allergiat ja yliherkkyysoireet (1992).

Vaaranen, Vesa: Suomen ammattitautirekisteriin ilmoitetut ammattitaudit vuosina 1964-74 (1977).

Vahtera, Jussi: Työn hallinta, sosiaalinen tuki ja terveys (1993).

Vanhanen, Markku: Exposure, sensitization and allergy to industrial enzymes (2001).

Varsila, Eeva: Free radical reactions in the newborn infant: relationship to chronic lung damage (1995).

Vehviläinen, Arto: Consulting and referral patterns among general practitioners in Finland (1996).

Vihko, Pirkko: Human prostatic acid phosphatase and its radioimmunoassay (1979).

Vihma, Tapani: Health hazards and stress factors in small industry. Prevalence study in the province of Uusimaa with special reference to the type of industry and the occupational title as classifications for the description of occupational health problems (1981).

Viljamaa, Mervi: Evaluation of the results of active diagnostics and treatment of coeliac disease in a high-prevalence area: a special focus on dietary compliance, quality of life and associated complications (2006).

Virokannas, Hannu: Peripheral vascular and nerve disorders in workers exposed to hand-arm vibration with special reference to snowmobile drivers (1992).

Wicström, Gustav: Symptoms and signs of degenerative back disease in concrete reinforcement workers (1978).

Ylikoski, Matti: Exposure to gunfire noise: some auditory and non-auditory consequences associated with disability and handicap in army officers (1994).